

KAEDAH HAFAZAN DAN SISTEM PEMBELAJARAN AL-QURAN:
SATU KAJIAN DI MAAHAD TAHFIZ AL-ABIDIN (MATA)
DAERAH PENDANG, KEDAH DARUL AMAN

ABD RAHMAN BIN HJ. ISMAIL

KULLIYAH AL-QUR'AN DAN SUNNAH
KOLEJ UNIVERSITI INSANIAH
2014



26 JUL 2015

RUJUKAN SAHAJA

ABSTRACT

Memorizing is an important method to deepen the study of the science of Al-Quran. Memorization is a process that is used to store the knowledge. Memorizing requires the power of memory for those who want to do it. Hence, the maahads that has long been in existence till today strongly emphasize the students to memorize a part if not the whole of the Al-Quran. Various methods and approach used is aimed to achieve the goal of memorizing Al-Quran at its best. This research seeks to explain the historical development of Al-Quran memorization which began since the time of Prophet Muhammad s.a.w until today, while at the same time introducing the Maahad Tahfiz Al-Abidin (MATA) Pendang as the research location. In addition, this study also analyzes methods of Al-Quran memorization and the learning system conducted at the Maahad Tahfiz Al-Abidin (MATA) in Pendang. From the point of the research methodology, this study is based on literature reviews and field study which use the subjective approach of looking at the data in descriptive and qualitative mode. The study found that the most effective method of Al-Quran memorization in Maahad Tahfiz Al-Abidin (MATA) is through repeated reading of the desired verses and reciting the verses in front of the teachers. Whilst, the most effective system in learning the Al-Quran is by creating a learning and circle of environment that is surrounded with memorizers of the Al-Quran to help students facilitate the process of memorizing the desired verses of the Al-Quran.

ABSTRAK

Menghafaz merupakan satu kaedah yang penting dalam mendalami ilmu Al-Quran. Hafazan adalah proses yang digunakan untuk menyimpan pengetahuan. Menghafaz memerlukan daya kekuatan ingatan bagi orang yang ingin melakukannya. Oleh kerana itu, maahad-maahad yang wujud sejak dahulu sehingga hari ini sangat menekankan pelajar-pelajarnya supaya menghafaz sebahagian kandungan al-Quran atau keseluruhannya. Pelbagai kaedah dan pendekatan yang digunakan agar matlamat menghafaz Al-Quran itu boleh tercapai dengan sebaik-baiknya. Kajian yang dijalankan ini bertujuan menjelaskan sejarah perkembangan hafazan Al-Quran bermula zaman Baginda s.a.w hingga sekarang di samping memperkenalkan Maahad Tahfiz Al-Abidin (MATA) Pendang yang menjadi lokasi kajian. Selain itu, kajian ini juga menganalisis kaedah hafazan Al-Quran dan sistem pembelajaran di Maahad Tahfiz Al-Abidin (MATA) Pendang tersebut. Dari sudut metodologi penyelidikan, kajian ini berbentuk kajian kepustakaan dan juga lapangan yang menggunakan pendekatan subjektif bagi melihat data secara deskriptif dan kualitatif. Hasil kajian mendapati bahawa kaedah hafazan yang paling berkesan dalam menghafaz Al-Quran di Maahad Tahfiz Al-Abidin (MATA) ialah mengulang-ulang bacaan yang akan dihafaz serta memperdengarkan hafazan tersebut di hadapan guru. Manakala sistem pembelajaran Al-Quran yang paling berkesan pula adalah mewujudkan suasana atau lingkungan pembelajaran yang dikelilingi penghafaz Al-Quran bagi membantu para pelajar memudahkan proses menghafaz ayat-ayat Al-Quran yang dihajati.

KANDUNGAN

ABSTRACT	i
ABSTRAK	ii
APPROVAL PAGE	iii
PENGAKUAN	iv
PENGHARGAAN	v
KANDUNGAN	vi
SENARAI SINGKATAN	ix

BAB I PENDAHULUAN

Pengenalan	1
Permasalahan Kajian	2
Objektif Kajian	3
Kepentingan Kajian	4
Limitasi Kajian	4

BAB II SEJARAH RINGKAS PERKEMBANGAN HAFAZAN AL-QURAN

Kajian Terdahulu	6
Perkembangan Hafazan Al-Qur'an	10
Hafazan Al-Qur'an Pada Zaman Rasulullah Saw	13
Hafazan Al-Qur'an Pada Zaman Sekarang	23

Kelebihan Menghafaz Al-Qur'an	25
Kepentingan Menghafaz Al-Qur'an	28
Adab Dan Tata Tertib Menghafaz Al-Qur'an	32
Kaedah Hafazan Al-Qur'an Yang Berkesan	35
Kesulitan Menghafaz Al-Quran & Cara Penyelesaiannya	39
BAB III	GAMBARAN UMUM MAAHAD TAHFIZ AL-ABIDIN (MATA)
3.1	Metodologi Penyelidikan 45
3.2	Sejarah Penubuhan MATA 47
3.3	Tujuan Penubuhan Sekolah Menengah Agama Maahad Tahfiz Al-Abidin 50
3.4	Objektif MATA 51
3.5	Pengajian Di Maahad Tahfiz Al-Abidin (MATA) 52
3.6	Pengurusan Maahad Tahfiz Al-Abidin (Mata) 58
3.7	Kurikulum Dan Ko-Kurikulum Maahad Tahfiz Al-Qur'an Al-Abidin (Mata) 59
BAB IV	ANALISIS KAJIAN
4.0	Pengenalan 68
4.1	Bahagian A (Bahagian I: Latar Belakang Responden) Dan Perbincangan Tentangnya 69
4.2	Bahagian B (Bahagian II: Sistem pembelajaran Al Qur'an di Maahad Tahfiz Al-Qur'an Al-Abidin) 73

4.3	Bahagian C (Kaedah Menghafaz Dan Masalah-Masalah Menghafaz Serta Penyelesaiannya)	81
BAB V	HASIL KAJIAN, CADANGAN DAN PENUTUP	
5.0	Hasil Kajian	94
5.1	Latar Belakang Responden	94
5.2	Sistem Pembelajaran Al-Qur'an yang Paling Berkesan	95
5.3	Kaedah Paling Berkesan Dalam Menghafaz Al-Quran	95
5.4	Cadangan	96
5.5	Penutup	100
	RUJUKAN	101
	LAMPIRAN	